

אדרת רשב"ם

ר"ת אמרות דוב רוזנברג תלמיד רבינו שלמה ב"ר מרדכי
לזכר נשמת הגה"ק רבינו שלמה מזוועהיל זי"ע

בס"ד
פ' בשלח שנת סוגיא במאי שונא רודף לפ"ק גליון קל"ד

מדור הנעשה ונשמע

בשל התפשטות המחלה החדש בסין הנגרמת על ידי נגיף הקורונה, מנחה משרד הבריאות את מי שהיה בסין במהלך הימים האחרונים, במקרה של הופעת חום, שיעול או קוצר נשימה, לפנות מיד לרופא המטפל בקופת החולים או בחדר המיון, וליידע מראש טלפוניית את הגורם המטפל על הגעתו, כדי למנוע ככל שניתן התפשטותה בארץ ישראל, בזמן האחרון התקשרו אלי כמה אנשים מבוהלים עם הופעות של חום שיעול או קוצר נשימה, בפחד שאולי נדבקו בנגיף הקורונה ח"ו, ואעפ"י אשר למיחש מיהו בעי, אבל אסור להיכנס ללחץ, כי בעזרת השי"ת הנגיף לא תגיע לארצנו הקדושה, וסימנך **חום שיעול או קוצר נשימה** בגימטריא **וחרב לא תעבור בארצכם**, ולכן מי שסובל מחום, שיעול או קוצר נשימה, שלא יכנס לפאניקה, רק להזמין תור בקופת חולים, וישלח דברו וירפאם.

מצינו בפ' האזינו, מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה וגו' (דברים לב:כה), ופירש"י ז"ל ומחדרים אימה בבית תהיה אימת דבר, כמה שנאמר כי עלה מות בחלונינו, וכן תרגם אונקלוס (רש"י), מי שבאמת חולה היא הפוליטיקה בארץ ישראל, וסימנך שהשבוע (יום חמישי בבוקר) היתה רעידת אדמה בארץ ישראל, ואיתא במדרש, כל מקום שנאמר רעש אינו אלא הפסק מלכות. ואי זהו בית אב שלהם, (ירמיה נא:כט) ותרעש הארץ, מה כתיב בתריה, כי קמה על בבל מחשבת ה' (מדרש שוחר טוב תהלים מזמור קי"ח, ילקוט שמעוני תהלים רמז תתס"ב), הפוליטיקאים בעצמם לא יודעים מה מחכים להם, השבוע נסע ראש הממשלה לאוגנדה באפריקה, ואעפ"י דאיהו לא חזו מזליהו חזי, הרי **יבשת אפריקה** בגימטריא **עוד פעם בחירות ו' אדר** (עם הכולל), סתם מעניין האם הוא הביא אתו בחזרה כמה פירות מאוגנדה לט"ו בשבט, הרי **יבשת אפריקה** גם בגימטריא **ט"ו בשבט תש"פ**, וגם **יבשת אפריקה** בגימטריא **ב' פעמים כי האדם עץ השדה**, ואולי הביא משם גם פתרון להיפטור מן המוקשים שלו, בני גנץ, אביגדור ליברמן ויאיר לפיד, וסימנך **יבשת אפריקה** גם בגימטריא **בני גנץ אביגדור ליברמן יאיר לפיד**, ואולי הביא משם גם ניצחון לניסיון הדחתו כמו שטרמפ זיכה השבוע ע"י הצבעה רוב הסנאט ויצא מכלל סכנה של הדחה, ושוב סימנך, **יבשת אפריקה** גם בגימטריא **בנימין נתניהו דונאלד טראמפ**, ומי יודע האם אין רעידת האדמה זו רמז לטלטול מלכות, וסימנך **בנימין נתניהו דונאלד טראמפ** (עם הד' תיבות), בגימטריא **רעידת אדמה יום י"א שבט**, אבל לא לזאת צפינו, אנחנו לא מרוצים ממשהו פחות ממלך המשיח, וסימנך **יבשת אפריקה** גם בגימטריא **שנת משיח**, ואז ינחלו כל שונאי הדת תבוסה, וכמו שניבא לנו הנביא, כי הנה היום בא בער כתנור והיו כל זדים וכל עשה רשעה קש ולהט אתם היום הבא אמר ה' צבאות אשר לא יעזב להם שרש וענף (מלאכי ג:יט), וכשכותבים **בוער מלא בוי"ו**, אז **יבשת אפריקה** גם בגימטריא **כי הנה היום בא בוער כתנור**, ופרשתנו מסתיים בפסוק ויאמר כי יד על כס י'ה מלחמה לה' בעמלק מדר דר (שמות יז:טז), ושוב הבט נא ימין וראה כי **יבשת אפריקה** גם בגימטריא **כי יד על כס י'ה מלחמה לה' בעמלק מדר דר**.

מדור הכרוז

שהקב"ה מלכה למשה ומדבר עמו, כך היה משה מלכה כזיכור לפני הקב"ה וכו' (שמות רבה פכ"א ב').

ובפירוש בעלי התוספות וזלה"ק, ואתה הרס את מטך, אינך כריך אלף להרים המטה, ומיד תבקע המיס, כי כן עשיתי לה לתנאי מן ששת ימי בראשית שתבקע, כדפי' ותראה היבשה למה נאמר, כיון שאמר יקוו המיס, אלף הכי קאמר הקב"ה, יקוו המיס אל מקום אחד על מנת שתראה היבשה בקריעת ים סוף, והיינו דכתיב לפנות

בספה"ק ישמח משה פ' בשלח מציא בשם המדרש (הובא מקצתו בילקוט שמעוני שמות פי"ד רמז רל"ג, וכולו בספר נחלת יעקב פרשה זו), מה תלעק אלי, אמר לו הקב"ה למשה, הים סוער והסונא רודף, ואתה עומד ומרצה בתפלה לפני, אמר לו משה, מה עלי לעשות, אמר לו (שמות יד:טז) ואתה הרס את מטך, בלאתו שעה אמרו ישראל (שמות טו:יח) ה' ימלך לעולם ועד (ישמח משה).

ובמדרש רבה, מה תלעק אלי, הדא הוא דכתיב (איוב כב:כה) ותגזר אומר ויקס לך, א"ר לוי, כס

בקר לחיתנו, אל תיקרי לחיתנו אלל לתנאו, שהתנה הקב"ה שתהא מתבקעת (פירוש בעלי התוספות).

ונל"פ בעזהשית ולומר שהפסוק הנ"ל ואתה הרם את מטך, בא לרמז על שהכה משה רבינו את הסלע במי המריבה, ובגין כך נענש משה רבינו שלא נכנס לארץ ישראל כדכתיב בפ' חקת, וירם משה את ידו ויד את הסלע במטהו פעמים וילאו מים רבים ותשת העדה ובעירם, ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הההל הזה אל הארץ אשר נתתי להם (במדבר כ:יא-יב), ולעיל שם, ויקהלו משה ואהרן את הההל אל פני הסלע ויאמר להם שמעו נא המרים המן הסלע הזה נוזיא לכם מים (במדבר כ:י), ואם היה משה רבינו מדבר אל הסלע היה מקדש שם שמים, וסימנך המן הסלע הזה נוזיא לכם מים בגימטריא ה' מְלַךְ ה' מְלַךְ ה' יְמַלְךְ לְעוֹלָם וָעֶד, ולכאורה האיד קיים משה רבינו מלוות התלויות בארץ.

בדס מלינו במסכת סוטה, דרש רבי שמלאי, מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנס לארץ ישראל, וכי לאכול מפריה הוא לריד או לשבוע מטובה הוא לריד, אלל כך אמר משה, הרבה מלות נטווו ישראל ואין מתקיימין אלל בארץ ישראל, אכנס אני לארץ, כדי שיתקיימו כולן על ידי, אמר לו הקב"ה, כלום אתה מבקש אלל לקבל שכר, מעלה אני עליך כאילו עשיתם וכו' (סוטה יד.). ולכאורה קשה והרי ארז"ל, אפילו חישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה (ברכות ו., שבת סג., קידושין מ.). וא"כ היה משה רבינו יכול לקיים כל מלוות התלויות בארץ במחשבה, אלל זה ניחא רק אם בתר מחשבה אזלינו, אלל אם בתר מעשה אזלינו, הרי במעשה לא קיים מלוות התלויות בארץ.

ומחלוקת אי בתר מחשבה או בתר מעשה אזלינו, תלוי במחלוקת במסכת קידושין, תניא וכבר היה רבי טרפון וזקנים מסובין בעלית בית נתזה בלוד, נשאלה שאלה זו בפניהם, תלמוד גדול או מעשה גדול, נענה רבי טרפון ואמר מעשה גדול, נענה רבי עקיבא ואמר תלמוד גדול, נענו כולם ואמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה (קידושין מ:), והנה לימוד היא צפה ובמחשבה, משא"כ מעשה היא בידיים, ולכן אמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה, ובלי מחשבה אי אפשר לקיים את המעשה, כי המחשבה העיקר.

ותמן תנינן במסכת יומא, תנו רבנן, ודברת בם, בם ולא בתפלה, ודברת בם, בם יש לך רשות לדבר ולא בדברים אחרים, רבי אחא אומר, ודברת בם, עשה אותן קבע ואל תעשם עראי, אמר רבא השח שיחת חולין עובר בעשה, שנאמר ודברת בם, בם ולא בדברים אחרים, רב אחא בר יעקב אמר, עובר בלאו, שנאמר (קהלת א:ח) פֶלֶא

הקְדָרִים יִגְעִים לֹא יוֹכֵל אִישׁ לְדַבֵּר (יומא יט:), ויש סייעתא לומר ודברת בם קאי על לימוד התורה, כי כך כתוב בפסוק, וסננתם לבניך ודברת בם בשבתך צדיקך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך (דברים ו:ז), ודקשו רז"ל בפרק קמא דמסכת קידושין, תנו רבנן, וסננתם, שיהו דברי תורה מחודדים בפיק, שאם ישאל לך אדם דבר, אל תגמגם ותאמר לו, אלל אמור לו מיד וכו' (קידושין ל.), ואם אמרינו דבתר מחשבה אזלינו, ותלמוד גדול, א"כ לימוד התורה במעלה יותר מתפלה, ולפיכך אמר הקב"ה מה תלעק אלי, עתה אין עת להתפלל, אלל הרם את מטך, שהתנה הקב"ה במעשה בראשית שתהא הים מתבקעת כשילאו בני ישראל ממרים, והרבה תנאים כלולים בתנאי שהתנה הקב"ה במעשה בראשית.

וכן מלינו בריש מסכת ע"ז, אמר רבי שמעון בן לקיש, מאי דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר, אם מקבלין ישראל את התורה מוטב, ואם לאו אחזיר אתכם לתוהו ובוהו (ע"ז ה.), וכך מלינו בפירוש"י ז"ל שם בפ' בראשית, ויהי ערב ויהי בקר יום הששי (בראשית א:לא), הוסיף ה' בששי בגמר מעשה בראשית, לומר שהתנה עמם על מנת שיקבלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה.

אלל יש עוד דרש על ה' יתירה שביום הששי, דאיתא במדרש – ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, אמר רבי יודן – זו שעה יתירה שמוסיפין מחול על קדש (בראשית רבה פ"ט סי' י"ד, וילק"ש פ"א רמז ט"ז), ואיתא בספר מנחת חינוך וזה לשונו הק', ועיין ר"ן צביה פרק המביא [ט"ז ע"ב מדפי הר"ף ד"ה תנון] שכתב, הא לריד להוסיף קודם בין השמשות הוא למאן דאמר ספיקא דאורייתא מן התורה לחומר, א"כ אין לריד ריבוי לבין השמשות על כן לריד להוסיף מקודם, עי"ש, נראה מדבריו לדעת הר"מ [פ"ט מטומאת מת הי"ב] אין לריד להוסיף קודם בין השמשות, כי לבין השמשות עלמו יכול להוסיף, כי מותר מן התורה בעשיית מלאכה בין השמשות לספיקא דאורייתא רק מדרבנן לחומר (מנחת חינוך מצוה שי"ג אות ט"ז).

ותנו במשנה במסכת כריתות, שומן וחלב לפניו, ואכל אחד מהן – ואינו יודע איזה מהן אכל, מביא אשם תלוי וכו', ובגמרא שם, איתמר רב אסי אמר חתיכה אחת שנינו – ספק של חלב ספק של שומן, הייא בר רב אמר חתיכה משתי חתיכות שנינו, במאי קא מיפלגי, רב אסי סבר יש אש למסורת מלות כתיב, והייא בר רב אמר יש אש למקרא, מלוות קרינן וכו' (כריתות יז:), וכתב המאירי בריש מס' חגיגה וזלה"ק, ושמה זהו עיקר מחלוקתם, שלדעת המאירי שתי חתיכות כל ספק מותר מן התורה, ולדעת האחר אסור (המאירי חגיגה ד.).

ואיתא בספר תולדות יעקב יוסף – וזלה"ק, ונ"ל
דשמעתי בשם הרב החסיד מוהרי"ל פיסטנר פ' הפסוק,
אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם (מלאכי ג:ו),
דהתום' הביאו משל לעני א' שהלך בכד לשאב מים מבאר
– ונפל הכד מידו לבאר, ולעקב זככה, עד שנזדמן שהלכה
בת מלך בכד של זהב לשאב מים מאותו באר, ונפל הכד
לבאר ג"כ, אז שמח העני, כי ע"י שיחפשו אחר הכד של
זהב ימלאו כדו ג"כ וכו' (בתוס' קדושין לא: ד"ה איסתיעא
מילתא), וז"ש בכל כרתם לו כר – כתיב באל"ף וקרי בוי"ו,
שעל ידי שיתקף השכינה בצערו, אז נושע הוא ג"כ עם
השכינה, ואין לער כלל, ובזה יובן, אני ה' לא שניתי, ר"ל
ל"א שהיה ראוי לכותבו באל"ף, שניתי לכתבו בוי"ו, ועי"ז
ואתם בני יעקב לא כליתם, ודפח"ח (תולדות יעקב יוסף
פ' ויחי), וכבר הלכו בה קמאי, דלפי"ז אי אמרינן יש אם
למקרא, ודרקנין ובכל כרתם לו כר, א"כ שפיר מועיל
תשובה, כדי שלא לגרום ח"ו לער להשכינה הק'כביכול.

ואיתא בספר תוספות יו"כ מצעל כפות תמרים,
לפרש את הגמרא (יומא פו:), אמר ריש לקיש גדולה
תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנאמר שובה ישראל עד
ה' אלוקיך, רבי יוחנן אמר עד ולא עד בכלל (כפי גירסת
העין יעקב), והביא מספר תאווה לעינים שכתב לפרש
דפליגי אם מהני תשובה לעבודה זרה וכפירה בעיקר
ע"כ, ועל זה דרשו דורשי ראשונות (שלה"ק מס' יומא)
בפסוק תשב אנוש עד דכא, **לכא** אותיות **לם** כפירה
אישות.

ולכאורה האיד מועיל תשובה, הלוא ה' זו חטאנו
לו ולא אבו דרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו (ישעי'
מב:כד), ברם לפי רבי שמעון דס"ל דדבר שאינו מתכוין
מותר, וגלוי וידוע לפניך שרוננו לעשות רעונך (ברכות
יז:), וכשאזלינן בתר מחשבה לא חטאנו כלל וכלל, כי יארנו
אונסנו, וא"כ בתוך תוכיות של האדם לא רוצה לחטוא,
ולכן מועיל תשובה, וכמש"כ הרמב"ם ז"ל בהלכות
גירושין, מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא
רצה לגרש, בית דין של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין
אותו עד שיאמר רוצה אני, ויכתוב הגט והוא גט כשר וכו',
מי שתקפו יארו הרע לבטל מורה או לעשות עבירה, והוכה
עד שעשה דבר שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר
שאסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו, אלא הוא אנוס עלמו
בדעתו הרעה, לפיכך זה שאינו רוצה לגרש, מאחר שהוא
רוצה להיות מישראל, רוצה הוא לעשות כל המצוות
ולהתרחק מן העבירות, ויארו הוא שתקפו, וכיון שהוכה
עד שתשק יארו ואמר רוצה אני, כבר גרש לרצונו (רמב"ם
הל' גירושין פרק ב' הלכה כ').

ובזה מובן מה דאיתא בזילקוט שמעוני, והמים
להם חומה, שירד סמא"ל ואמר לפניו, רבונו של עולם, לא
עבדו ישראל עבודה זרה במצרים, ואתה עושה להם נסים,

והיה משמיע קולו לשך של ים, ונתמלא עליהם חמה ובקש
לטבעו, מיד השיב לו הקב"ה, שוטה שבעולם, וכי לדעתם
עבודה, והלא לא עבודה אלא מתוך שצדוד ומתוך טרוף
דעת, ואתה דן שוגג כמזיד, ואונס כרצון, כיון ששמע שר
של ים, אתה חמה שנתמלא על ישראל, החזירה על
מצרים, שנאמר וישומו המים, ששבו מישראל על מצרים
(ילקוט שמעוני שמות פ"ד סוף רמז רל"ד), להרי בתר
מחשבה אזלינן.

ומאינו במסכת סופרים, אמר רבי יהושע בן לוי
הדא אגדתא כתוב בה, הכותבה אין לו חלק לעולם הבא,
והדורשה מתברך, והשומעה אינו מקבל שכר, והתני ר'
חיננא בר פפא (דברים ה:ד) פנים בפנים דבר ה', פנים
תרי, בפנים תרי, הא ארבעה אפיו, פנים של אימה
למקרא, פנים בינוניות למשנה, פנים שוחקות להש"ס,
פנים מסבירות לאגדה (מסכת סופרים פרק ט"ז משנה ב').

ובספה"ק בנין דוד פ' תולדות מלכות את דברי
מסכת סופרים הנ"ל ומוסיף, וכתב זקני בעיר דוד ז"ל
(סי' תרי"ב) דפליגי אי לדיקים גדולים ממלאכים או
מלאכים גדולים מלדיקים, דמאן דס"ל לדיקים גדולים
ממלאכים, א"כ י"ל הא דכתיב כי לא יראנו האדם וחי קאי
על המלאכים, אבל לדיקים יכולים לראות פני השכינה,
א"כ אמרינן פנים בפנים דבר ה' עמכם כפשוטה לראו פני
השכינה, ולא נשמע דיך ד' פנים לתורה, על כן ס"ל דאין
מקבלין שכר על אגדה, אבל מאן דס"ל דמלאכים גדולים
מלדיקים, ס"ל דלא יראנו האדם וחי קאי על לדיקים,
ועכ"ל הא דכתיב פנים בפנים דיך ד' פנים לתורה
ומקבלין שכר על אגדה עכדפח"ח (בנין דוד תולדות אות
פ', מעשה רוקח בפ' בשלח, חנוכת התורה ריש פ' וישלח).

ומאינו כן אלא משה רבינו ע"ה צפ' כי תשא, ודבר
ה' אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו וגו'
(שמות לג:יא), ובסוף התורה ק' צפ' וזאת הברכה, ולא קם
נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים
(דברים לד:י), וכן מאינו צפ' בהעלותך, פה אל פה אדבר
בו ומראה ולא בחידת ותמנת ה' יציט וגו' (במדבר יב:ח).

וכתיב באיוב, ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכיך
נגה אור (איוב כב:כח), ודרשו רז"ל במסכת מועד קטן, מי
מושל בי, לדיק, שאני גוזר גזרה ומצטלה (מו"ק טז:), וידוע
מה דאיתא בספה"ק דלדיקים הבוטחים בה' יש להם את
הכח להמשיך ישועה למעלה מן הזמן ולמעלה מן הטבע,
וממשיך ישועה תיכף אפילו לא הגיע זמנה וכו', כי
כשהקב"ה מתנהג במדת הדין היא מדת שם אלקים
שצגימטריא הטבע שנגרם ע"י הזמן, ע"י המזלות ושבעה
כוכבי לכת, ולכן מהות של טבע הוא הנהגה המוגבלת לפי
סדר וחשבון, נמצא שמדת הדין מישך שייך להנהגת הטבע,
אבל הנהגת החסד אינו כן, שענינו הוא ליתן בנתינה בלי

הגבלות, וכנגד זה הווי מדת הרחמים והנהגה נסית, שהווא הנהגה חוץ מהגבלות ולמעלה מן הזמן, ולכן הנס נמשך ע"י הלדיקים החכמים יודעי העתים דייקא, שהם שולטים על הזמן, והם מעלים את הענין למעלה מן הזמן, וככה יכולים לבטל גזירות רעות מכלל ישראל.

ואח"כ הק' המהר"ל מפראג ז"ע כתב דרך חיים וזלה"ק, בערב שבת בין השמשות, מלך שהווא בין השמשות של קדושה, היא יותר במדריגה משאר ימי השבוע שאינם כל כך במדריגה, ואי אפשר לומר שלא יהיה נברא בו דבר, שהרי אינו שבת גמור הווא, ואי אפשר שיהיה נברא בו כמו שנברא בשבת ימי בראשית שהרי אינו ימי חול גם כן, ולפיכך נבראו בערב שבת בין השמשות דברים שהם למעלה מן הטבע ואינם טבעיים כמו שנבראו בשבת ימי המעשה, שכל אלו דברים שאינם טבעיים, וכל זה כי בין השמשות של ערב שבת הווא למעלה משבת ימי הטבע, כמו שהשבת מלך קדושה היא למעלה מן שבת ימי בראשית, ולפיכך בין השמשות של ערב שבת אי אפשר שיהיה בלא בריאה, כי עדיין לא נכנס השבת שהווא שבתה גמורה, ואי אפשר שיהיה נברא בו הדברים הטבעיים, שהרי הווא יותר במדריגה משבת ימי המעשה, לפיכך נבראו בו אלו דברים שאינם טבעיים לגמרי והם קרובים אל הטבע, דברים אלו שנבראו, הם מלך אחד גשמיים וטבעיים בלורתם, ומאידך בהתנהגותם הם אינם טבעיים, כמו פי האתון וכו' עיי"ש (דרך חיים פ"ה מ"ו).

וכתב מרן בעל התניא ז"ע וזלה"ק בא"ד, והנה גדר ובחי' שם עולם נופל על בחי' מקום ובחי' זמן דוקא, בחי' מקום הווא מזרח ומערב אפון דרום מעלה ומטה, בחי' זמן עבר הווא ועתיד, והנה כל בחי' אלו אין להן שייכות במדות הקדושות העליונות, כי אם במדת מלכותו ית' לבדה שייך לומר שהווא ית' מלך למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית, וכן לד' סטרין, וכן בבחי' זמן, ה' מלך ה' מלך ה' ימלוד, ונמצא שחיות המקום וכן חיות הזמן והתהוותם מאין ליש וקיומם, כל זמן קיומם הווא ממדת מלכותו ית', ושם אדנות ב"ה, ולפי שמדת מלכותו ית' מיוחדת במהותו ועצמותו ית' בתכלית היחוד, כמו שיתבאר, הלכך גם בחי' המקום והזמן בטילים במציאות ממש לגבי מהותו ועצמותו ית', כביטול אור השמש בשמש, וזהו שילוב שם אדנות בשם הווי"ה, כי שם הווי"ה מורה שהווא למעלה מן הזמן, שהווא היה הווא ויהיה ברגע א', כמ"ש (ברעיא מהימנא פ' פנחס) וכו' (ספר התניא ח"ב שער היחוד והאמונה פרק ז').

ותמן תנינן במסכת עירובין, כל מקום שנאמר נלח סלה ועד, אין לו הפסק עולמית, נלח דכתיב (ישעיהו 1:20) כי לא לעולם אריב ולא לנלח אקרוף, סלה דכתיב (תהלים מח:ט) כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' לבאות

בעיר אלקינו אלקים יכוננה עד עולם סלה, ועד דכתיב (שמות טו:יח) ה' ימלוד לעולם ועד (עירובין נד.), ודלדך זו יס' לפרש את המדרש, בשעה שאמר לו הקב"ה למשה רבינו ואתה הרס את מטך, מטה היינו ענייני ארציים וגשמיים הנוטים מטה, ואמר לו הקב"ה הרס את מטך, תרים ותגביה את מטך, תרים ותגביה את הדברים הגשמיים, עד שיעלו מעלה מעלה למעלה מדרך הטבע, ומשם יבא הישועה, לפיכך באותו שעה אמרו ישראל ה' ימלך לעולם ועד שאין לו הפסק עולמית, וכדברי התניא הנ"ל.

והאיך שאמר הכתוב מה תלעק אלי, אמר לו הקב"ה למשה רבינו, הים סוער והשונא רודף, הים סוער בגימטריא **עובדי עבודה זרה**, כי המקטרג טען מה נשתנו אלו מאלו הללו עובדי ע"ז והללו וכו', אמר הקב"ה שוטה שבעולם אתה דן שוגג כמזיד ואונס כראון, וא"כ בחר מחשבה אזלינן, וא"כ אמרינן תלמוד גדול, ולכן אין עתה העת לעמוד ולהתפלל, ודברת בם קאי על לימוד התורה, ואמרינן תלמוד גדול, וע"י לימוד התורה יכולין לדיקים לטייל בפרדס ולהסתכל כביכול באפי שכינתא, וא"כ פנים בפנים מפרשין כפשוטו, ולכן הים סוער גם בגימטריא **פנים אל פנים**, ושפיר יכולין הלדיקים לבטל גזירות ולבדוק את הים, וכיון דבחר מחשבה אזלינן, א"כ אמרינן גלוי וידוע לפניך שראוננו לעשות ראוך וכו', ושפיר מהני תשובה אפילו על עבירות החמורות ביותר, וא"כ דרשינן אני ה' לא שניתאי, וקרינן ל"ו בוי"ו, ואמרינן יס' אם למקרא, וקרינן מלוות, ואשם תלוי רק בשתי חתיכות דאיקבע איסורא, וספיקא דאורייתא מן התורה לקולא, וה"א יתירה שצ"ו השש"י קאי לתנאי התנה הקב"ה במעשה בראשית, ולפיכך ואתה הרס את מטך ונטה את ירך על הים ובקעהו, וע"ד וישב לאיתנו לתנאו הראשון, וכיון דאמרינן תלמוד גדול, א"כ דרך הטבע משועבדת לחכמי התורה, וא"כ למה אתה עומד ומרצה בתפלה לפני, ולפיכך כתב המדרש, מה תלעק אלי הדא הווא דכתיב ותגזר אומר ויקם לך, ועוד מרמז לנו הכתוב, ואתה הרס את מטך צמי מריבה, ולכך לא נכנס משה רבינו לארץ ישראל, כי שפיר יס' לקיים מלוות התלויות בארץ גם ע"י המחשבה, והסיבה למה לא נכנס משה רבינו לארץ ישראל, על אשר הכה את הסלע, ולכן אמר לו הקב"ה ואתה הרס את מטך, שמרמז על שהרים את המטה והכה את הסלע, ובא הילקוט שמעוני וכתב, באותו שעה אמרו ישראל ה' ימלך לעולם ועד, כי **המן הסלע הזה נוציא לכם מים** בגימטריא ה' **מלך ה' מלך ה' ימלך לעולם ועד**, דהיינו בעולם המחשבה, ולפיכך שפיר יכול משה רבינו ע"ה לקיים מלוות התלויות בארץ במחשבה, ולא היה לו אמתלא להתחמק מן העונש אשר הכה את הסלע, והבין.